

KRAJOWA RADA
RADIOFONII I TELEWIZJI

**Udział tematyki lokalnej w programach o zasięgu lokalnym
na podstawie monitoringów w latach 2009- 2011**

Departament Monitoringu

Spis treści:

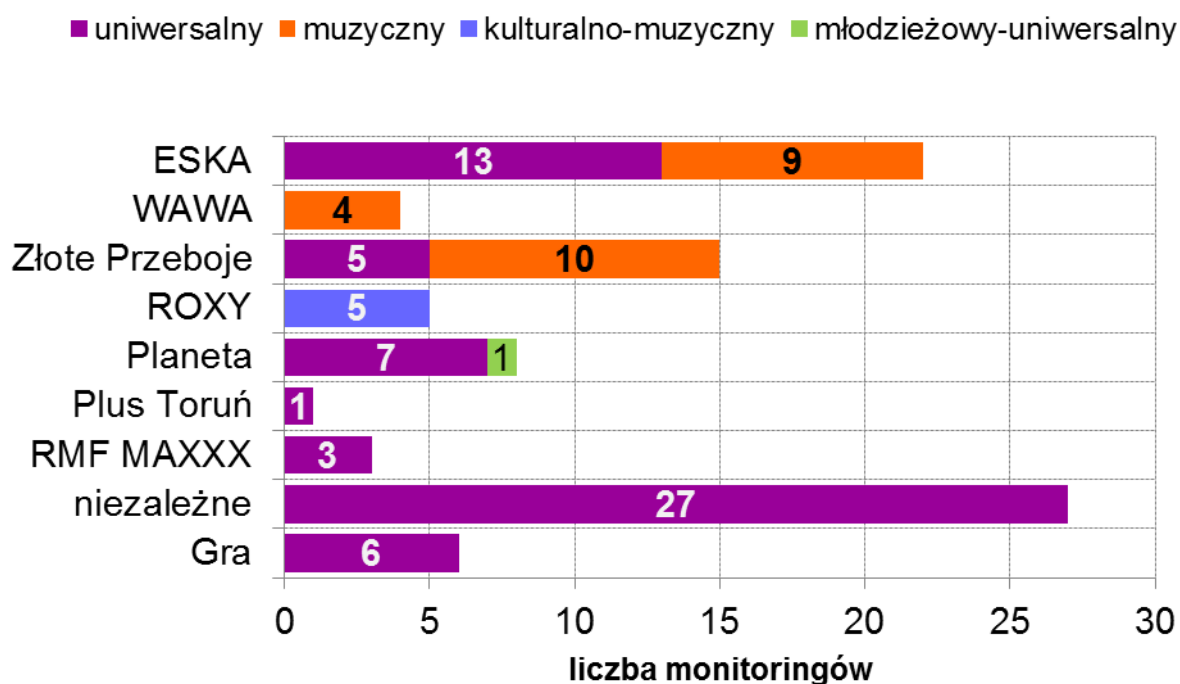
1. Przedmiot i cel monitoringu w latach 2009- 2011 r.	str. 3
2. Metoda badania.	str. 6
3. Udział tematyki lokalnej w monitorowanych programach.	str. 7
3.1. Odsetek programów, które realizowały koncesję w poszczególnych grupach rozgłośni.	str. 7
3.2. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy ZPR (ESKA, Radio WaWa).	str. 8
3.3. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Agora (Złote Przeboje, Roxy FM).	str. 9
3.4. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Eurozet: Planeta FM i Radio Plus.	str. 11
3.5. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy RMF	str. 12
3.6. Realizacja tematyki lokalnej w programach niezależnych	str. 12
3.7. Realizacja tematyki lokalnej w programach niezależnych, nadających pod wspólnym brandem „Gra”	str. 13
4. Struktura gatunkowa części programu dotyczącego lokalności	str. 14
5. Pory tygodnia, w których najczęściej były nadawane audycje dotyczące lokalności. Udział w audycjach dotyczących lokalności materiałów powtórkowych.	str.20
6. Oznaczanie programu na antenie	str. 26
7. Podsumowanie, wnioski końcowe	str. 27

1. Przedmiot i cel monitoringu w latach 2009- 2011 r.

W latach 2009- 2011 przeprowadzono łącznie 130 kontroli komercyjnych programów radiowych o zasięgu lokalnym, w tej liczbie **91 programów** zostało zmonitorowanych pod kątem obecności w programie tematyki lokalnej. Wyniki kontroli omówiono w raporcie według dwóch kryteriów: przynależności (lub jej braku) do określonej grupy kapitałowo-programowej oraz ze względu na charakter programu.

Monitoringiem objęto programy tych nadawców, którzy złożyli wnioski o udzielenie koncesji na kolejne 10 lat, w trybie art. 35a ustawy o radiofonii i telewizji, oraz programy które w latach wcześniejszych nie realizowały koncesji. Celem kontroli pierwszej grupy było zbadanie, czy rozpowszechniany program był zgodny z warunkami koncesji. W przypadku drugiej grupy celem kontroli było sprawdzenie, czy nadawcy dostosowali swoje programy do wymogów koncesji. Dodatkowo, pięć programów skontrolowano w związku ze skargami na nadawców.

Tab.1 Liczba skontrolowanych komercyjnych programów radiowych w latach 2009-2011 z podziałem na charaktery programów.

W latach 2009- 2011 skontrolowano:

- 20 programów należących do grupy ZPR, nadawanych pod wspólnym brandem „ESKA”¹, z czego Radio ESKA Rzeszów oraz Radio ESKA Bełchatów poddano kontroli dwukrotnie, czyli łącznie w tej grupie przeprowadzono **22 monitoringi**. Wśród nich 13 programów miało charakter uniwersalny, i były zobligowane do przeznaczania 10 - 12% tygodniowego czasu nadawania w godz. 6.00 - 22.00 lub 6.00 - 23.00 na tematykę lokalną². Pozostałych 9 programów miało charakter wyspecjalizowany- muzyczny, dla których poziom tematyki lokalnej w koncesjach został określony na 5-6% czasu jw.;

- 3 programy o charakterze muzycznym, należące do grupy ZPR, działające w grupie stacji nadających pod wspólnym brandem „WaWA”, z czego program WaWa 90,1 poddano kontroli dwukrotnie, czyli łącznie w tej grupie przeprowadzono **4 monitoringi**;

- 12 programów należących do grupy „Agora” nadających pod wspólnym brandem „Złote Przeboje”, z czego Radio Złote Przeboje C 96 i 6 FM zmonitorowano dwukrotnie, Radio Złote Przeboje Res 95 i 7 FM trzykrotnie, czyli łącznie w tej grupie przeprowadzono **15 monitoringów**. Wśród nich 10 programów miało charakter wyspecjalizowany muzyczny, 5 programów miało charakter uniwersalny. Do grupy programów „Złote Przeboje” zaliczono również program Blue FM 103 i 4, który należy do grupy Agora oraz posiada koncesje o takich samych zapisach jak uniwersalne programy nadające pod wspólną nazwą „Złote Przeboje”;

- **5 programów** należących do grupy „Agora” działających pod wspólnym brandem „Roxy FM”. Były to programy o charakterze kulturalno – muzycznym, które mają specyficzne zapisy koncesyjne dotyczące udziału w programie tematyki lokalnej (2% miesięcznego czasu nadawania programu w godzinach 6.00-23.00, rozliczanego w okresach tygodniowych). Z tego powodu zostaną one omówione osobno w niniejszym opracowaniu;

¹ do tej grupy zaliczono również program Radio Północ (nadający w Koszalinie), gdyż w momencie kontroli zawierał porozumienie programowo- kapitałowe z grupą ZPR, obecnie na częstotliwości dawnego Radia Północ nadawany jest program Radio ESKA Koszalin.

² W miastach do 100 tyś. mieszkańców programy o charakterze uniwersalnym są zazwyczaj koncesyjnie zobowiązane do nadawania w tygodniu, w porze dziennej 10% audycji lub innych przekazów słownych dotyczących tematyki lokalnej. W miastach powyżej 100 tyś. mieszkańców - 12% czasu jw. Pora dzienna jest również określona w koncesjach poszczególnych programów, 6.00- 22.00 lub 6.00- 23.00. Udział wymaganej tematyki lokalnej w programach wyspecjalizowanych – muzycznych również zależy od wielkości miasta w którym nadawany jest program i wynosi zazwyczaj 6% w miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców, 5% w miastach poniżej tej liczby. Uwaga dotycząca pory dziennej obowiązuje we wszystkich monitorowanych programach.

- **8 programów**, należących do grupy „Eurozet” działających w grupie stacji nadających pod wspólnym brandem „Planeta”. Były to programy uniwersalne, posiadające standardowe zapisy koncesyjne, z wyjątkiem programu „Planeta FM” który ma charakter uniwersalny, adresowany do młodzieży, tematyka lokalna ma stanowić w nim 2% pory dziennej;
- **1 program** „Radio Plus Toruń”- należący do grupy kapitałowej „Eurozet”, o charakterze uniwersalnym, posiadający standardowe zapisy programowe;
- 2 programy należące do grupy RMF, nadawane pod wspólnym brandem „RMF MAXXX”, z czego program RMF MAXXX Pomorze był monitorowany dwukrotnie (czyli łącznie w tej grupie przeprowadzono 3 kontrole). Posiada on nietypowe zapisy koncesyjne dotyczące udziału w programie tematyki lokalnej- ma ona stanowić 16% pory dziennej;
- 25 programów działających samodzielnie, **„niezależnych”** (w tym Radio Fama, i Radio Hit skontrolowano dwa razy, czyli łącznie **27 monitoringów**). W chwili monitoringu programy nie należały do działających w skali ogólnopolskiej grup kapitałowych ani sieci programowych. Niemal wszystkie programy miały charakter uniwersalny. Wśród programów działających samodzielnie znajdował się 1 program wyspecjalizowany „Muzyczne Radio”, posiadający jednak wymagania koncesyjne na poziomie programów uniwersalnych (12%), tak więc jest on w zestawieniach traktowany jak program uniwersalny. Program Traffic FM nadający we Wrocławiu ma koncesyjny obowiązek przeznaczania **22%** dziennego programu na tematykę lokalną. Pozostałe programy posiadały standardowe dla programów uniwersalnych zapisy dotyczące udziału w programie tematyki lokalnej;
- 4 programy (w tym Radio Gra Włocławek oraz Radio Gra Inowrocław monitorowane dwukrotnie, czyli łącznie **6 kontroli**) nadawane w województwie kujawsko- pomorskim przez niezależnego nadawcę posiadającego więcej niż jedną stację, działające w grupie nadających pod wspólnym brandem „Radio Gra”. Były to programy o charakterze uniwersalnym posiadające standardowe zapisy programowe dla tego typu stacji.

2. Metoda badania

Koncesjonowane programy radiowe o zasięgu lokalnym są systematycznie monitorowane od 2002 roku. Ostateczna podstawa metodologiczna kontroli została opracowana w formie instrukcji w 2004 roku, jest ona stosowana do dziś. Zostały w niej opracowane oraz usystematyzowane narzędzia kontroli i oceny stosowane w latach wcześniejszych. Instrukcja zawiera szczegółowe wytyczne dotyczące monitorowania, w tym kwalifikowania audycji i innych elementów programu do odpowiednich kategorii gatunkowych, czy kategorii audycji wymaganych zapisami koncesji. Główne założenia instrukcji zostały przedstawione w *Stanowisku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie kwalifikowania audycji i innych przekazów do kategorii realizujących obowiązki programowe określone w koncesjach radiowych z dnia 10 czerwca 2008 r.* i podane do wiadomości nadawcom. Monitoring, obejmujący pełny tydzień emisji programów w porze dziennej (czyli 112 lub 119 godzin w zależności od określonej w koncesji pory dziennej) programu każdej stacji, prowadzony był na podstawie nagrań poemisyjnych nadesłanych do KRRiT przez nadawców.

Próba programowa do monitoringu była dobierana losowo i nie była znana nadawcom.

Według ww. stanowiska z dnia 10 czerwca 2008 roku, do audycji realizujących tematykę lokalną zaliczane są różne rodzaje **audycji słownych** i innych przekazów **słownych, których tematem są sprawy lokalne**, tj.:

- **aktualne wydarzenia i problemy** (społeczne, polityczne, gospodarcze, artystyczne, sportowe i inne) **dotyczące lokalnej społeczności**,
- **kultura i historia danego regionu** (w tym twórczość ludowa i muzyka ludowa regionu w wykonaniu zespołów ludowych itp.),
- **użyteczne informacje lokalne**, tj. lokalna prognoza pogody, drogowe, o pracy służb miejskich, urzędów, o awariach, wypadkach, repertuary kin i teatrów, zapowiedzi imprez kulturalnych, rozrywkowych, sportowych itp.

Do tematyki lokalnej zaliczana jest również muzyka ludowa danego regionu ze względu na jej ścisły związek z kulturą i tradycją obszaru w którym nadaje program. W koncesjach poszczególnych programów zazwyczaj jest zamieszczany szczegółowy katalog rodzajów audycji i tematów realizujących tematykę lokalną w programie.

3. Udział tematyki lokalnej w monitorowanych programach.

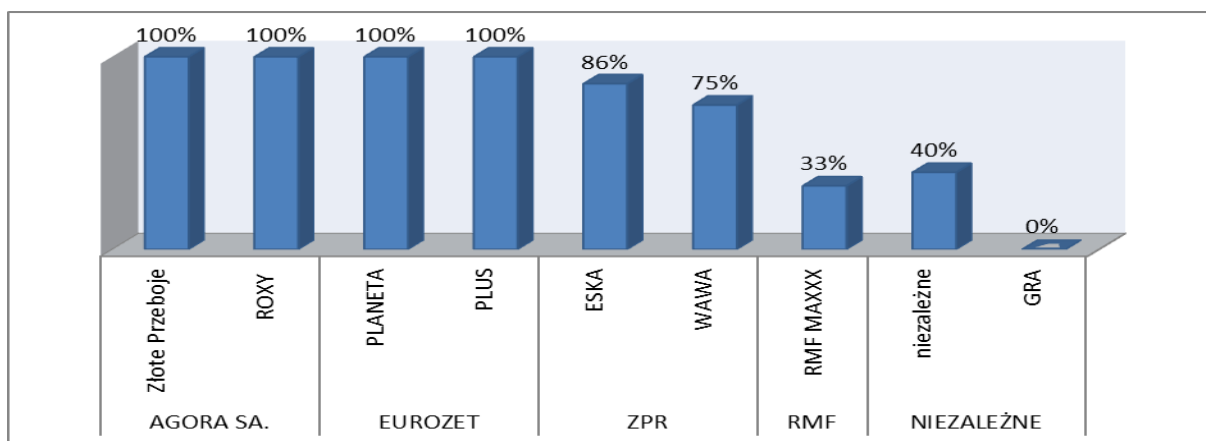
3.1. Odsetek programów, które realizowały koncesję w poszczególnych grupach rozgłośni.

Ogółem w monitorowanym okresie na 91 kontrolowanych programów 62 programy **(68%)** realizowały koncesję w zakresie udziału w programie tematyki lokalnej. Porównując wyniki poszczególnych stacji można stwierdzić, że realizacja koncesji w zakresie udziału tematyki lokalnej w programie zależy głównie od przynależności nadawców do określonej grupy kapitałowo – programowej, oraz (choć w mniejszym stopniu) od charakteru programu. Najwyższy odsetek programów realizujących tematykę lokalną odnotowano w grupach „Agora” oraz „Eurozet”- wszystkie programy „Złote Przeboje”, „Roxy FM”, „Planeta”, realizowały wymagany w koncesji minimalny udział tematyki lokalnej. Bardzo wysoki odsetek programów, które spełniały warunki koncesji w zakresie lokalności odnotowano wśród programów nadających pod wspólnym brandem „ESKA”. Z tej grupy 19 programów na 21 monitorowanych (86%), realizowało koncesję, w tym wszystkie monitorowane w 2011 r.

Najmniejszy odsetek stacji realizujących koncesyjne wymagania w omawianym zakresie odnotowano w grupie programów „niezależnych”. Spośród 27 monitorowanych, zaledwie 11 **(40%)** miało w programie wymaganą ilość audycji poświęconych tematyce lokalnej. Spośród 6 programów nadających pod wspólnym brandem „Radio Gra” żaden nie nadawał tematyki lokalnej na poziomie określonym w koncesji.

Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela:

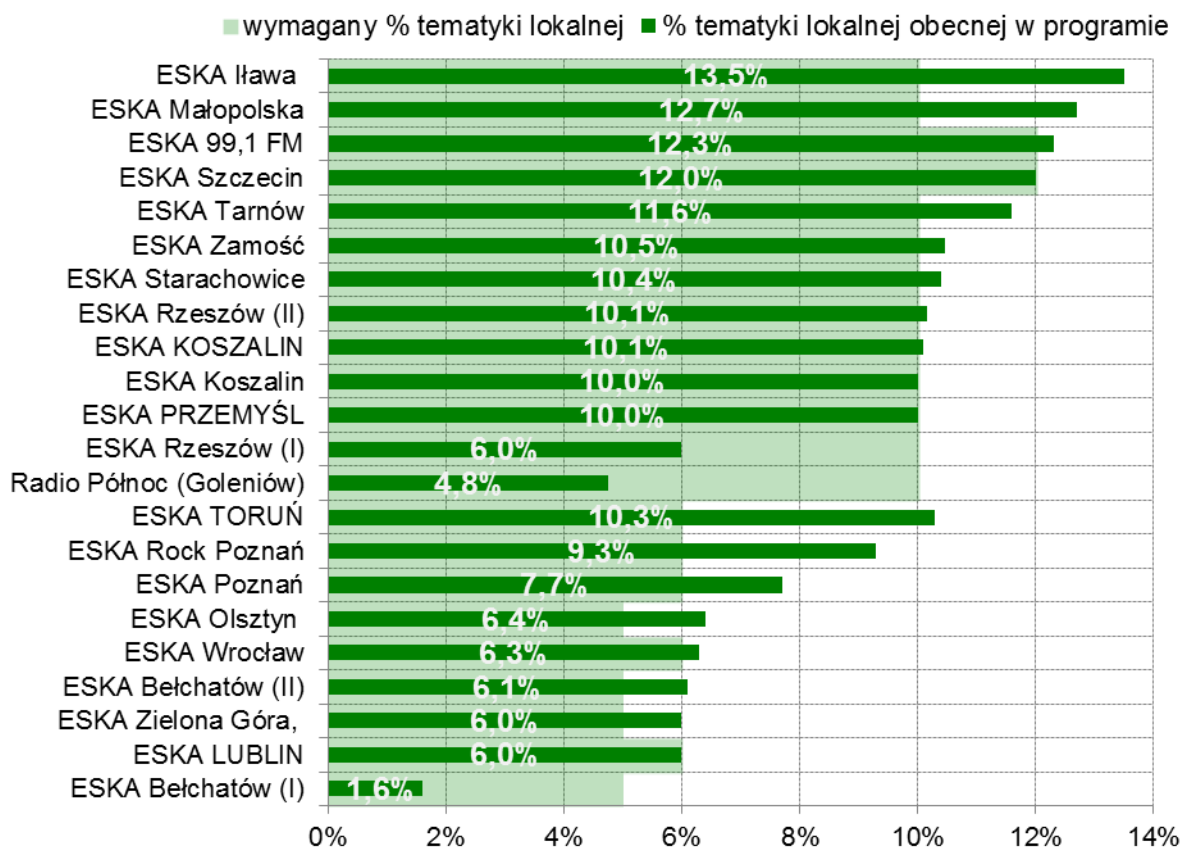
Tab. 2. Odsetek programów, które realizowały koncesję w poszczególnych grupach

3.2. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy ZPR (Radio ESKA, WaWa).

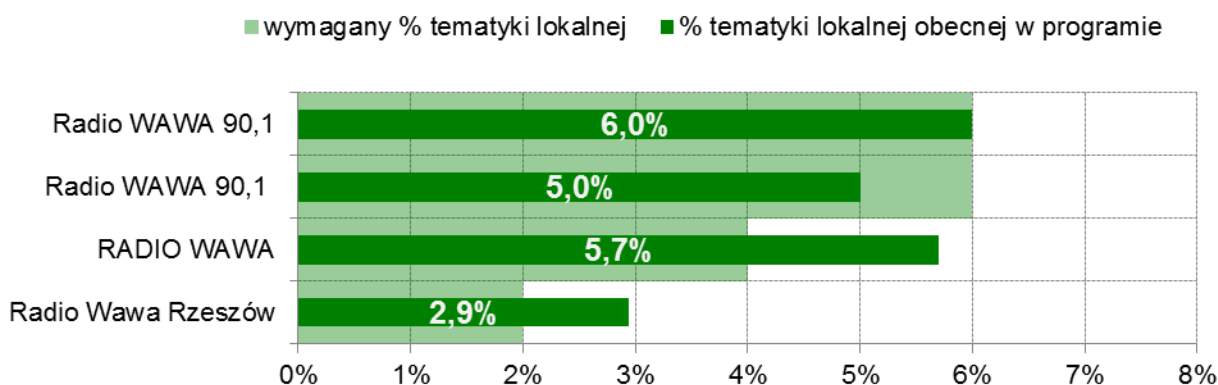
W latach 2009- 2011 tylko w trzech programach grupy ESKA odnotowano udział tematyki lokalnej niższy od zapisanego w koncesji, z czego w przypadku dwóch programów (Radio ESKA Bełchatów, Radio ESKA Rzeszów) powtórna kontrola wykazała dostosowanie tego punktu do wymogu koncesji. Trzeci program w którym odnotowano naruszenia – Radio Północ w chwili kontroli przechodził proces restrukturyzacji i niedługo po monitoringu przestał nadawać program pod pierwotną nazwą (jego obecna nazwa to Radio ESKA Koszalin). Udział tematyki lokalnej w programach z grupy „ESKA” zależał w dużej mierze od charakteru programu. W programach o charakterze uniwersalnym wynosił około 10%-13% w porze dziennej, czyli na poziomie minimum określonym w koncesji lub nieznacznie ten poziom przekraczając (najwięcej w programie Radio ESKA Iława 13,5% wobec 10% określonych w koncesji). W programach o charakterze wyspecjalizowanym muzycznym zawartość treści o tematyce lokalnej wynosiła od 6% do 10% czyli przewyższała, w niektórych przypadkach nawet znacznie ustanowione w koncesji minimum (najwięcej w programie Radio ESKA Toruń o 4,3 pkt. Proc.- 10,3% wobec 6% zapisanych w koncesji). Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tab. nr 3 Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy ESKA

W latach 2009- 2011 skontrolowano 3 programy z grupy ZPR nadające programy o charakterze wyspecjalizowanym -muzycznym pod wspólnym brandem „Radio WaWa”, z czego program „Radio WaWa 90 i 1” dwukrotnie. Programy z tej grupy emitowały średnio 0,4% tematyki lokalnej, powyżej określonego w koncesji minimum. Drugi monitoring programu Radio WaWa 90,1 (z Łodzi) wykazał, że nadawca dostosował program do wymogów koncesji w omawianym zakresie.

Tab. nr 4. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy WaWa

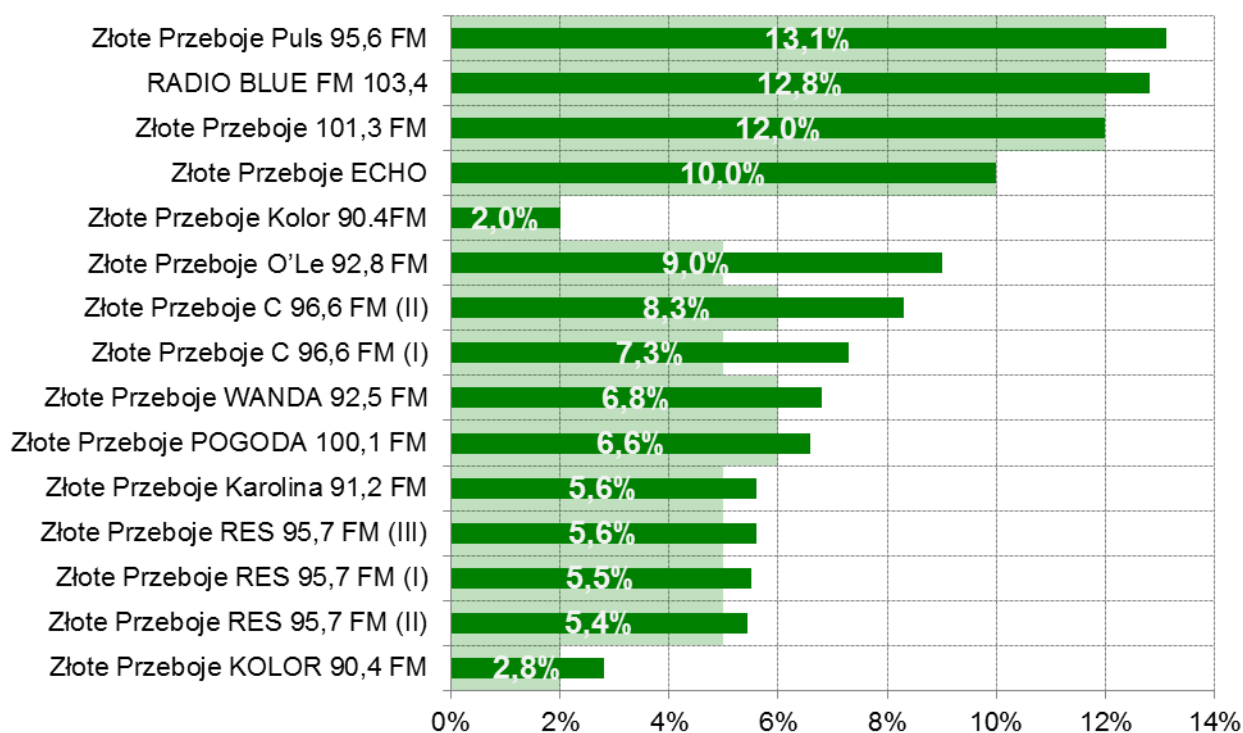
3.3. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Agora (Złote przeboje, Roxy FM).

W monitorowym okresie wszystkie stacje radiowe z grupy Agora, zarówno nadające pod brandem „Złote Przeboje”, jak i „Roxy FM” realizowały koncesję w zakresie udziału w programie tematyki lokalnej. Udział audycji realizujących koncesję w programie podobnie jak w programach z grupy ZPR zależał od charakteru nadawanego programu. W programach „Złote przeboje” o charakterze uniwersalnym tematyka lokalna stanowiła od 10% do 13% pory dziennej, średnio o 0,4% pkt. proc. więcej niż stanowią koncesje dla tej grupy. W programach wyspecjalizowanych- muzycznych tematyka lokalna stanowiła od 2% do 9%. Średnio nadawano o 1,3% pkt. proc. tematyki lokalnej więcej niż stanowiła koncesja. W programie Złote Przeboje Ole 92 i 8 odnotowano niemal dwa razy więcej tematyki lokalnej (9%) niż określone w koncesji minimum (5%).

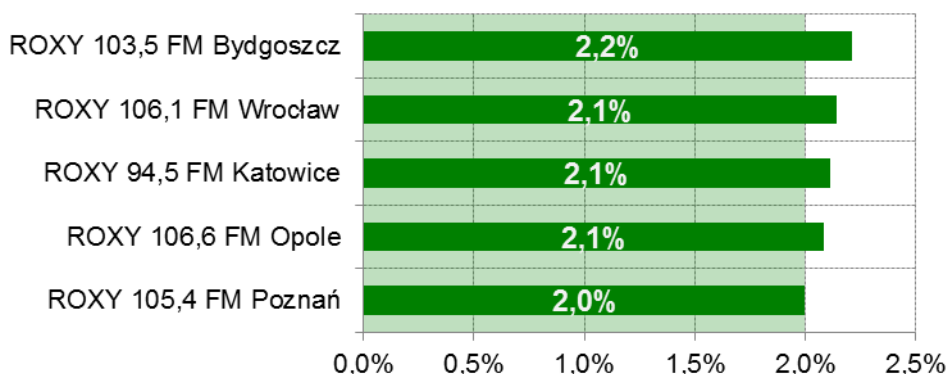
W programach nadających pod wspólnym brandem Roxy FM nadawano dokładnie tyle tematyki lokalnej ile stanowi koncesja każdego programu- 2%.

Szczegółowy udział tematyki lokalnej w poszczególnych programach z grupy Agora obrazują poniższe tabele:

Tab. nr 5. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Złote przeboje

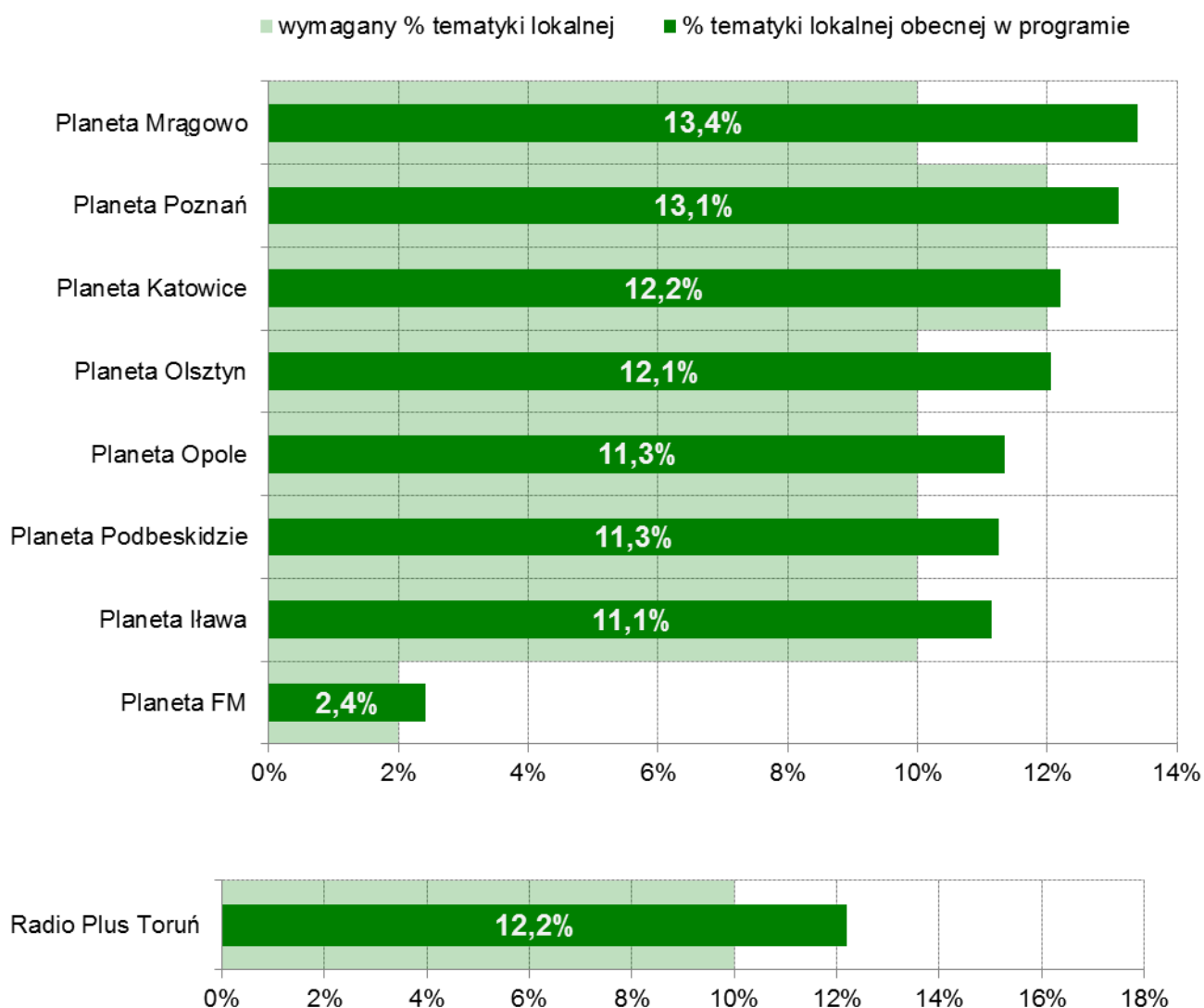
Tab. nr 6 Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Roxy FM

3.4. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Eurozet: Planeta FM i Radio Plus.

Również w tej grupie kapitałowej wszystkie monitorowane programy realizowały koncesję w zakresie tematyki lokalnej. Programy o charakterze uniwersalnym nadawały średnio o 1,5% pkt. proc. więcej tematyki lokalnej niż stanowiła koncesja. Zawartość tematyki lokalnej wahała się średnio od 11% do 13% - były to najlepsze wyniki spośród stacji w poszczególnych grupach. W programie o charakterze uniwersalnym- Radio Plus Toruń, tematyka lokalna stanowiła 12,2% treści nadawanych w porze dziennej (wobec 10% wymaganych w koncesji).

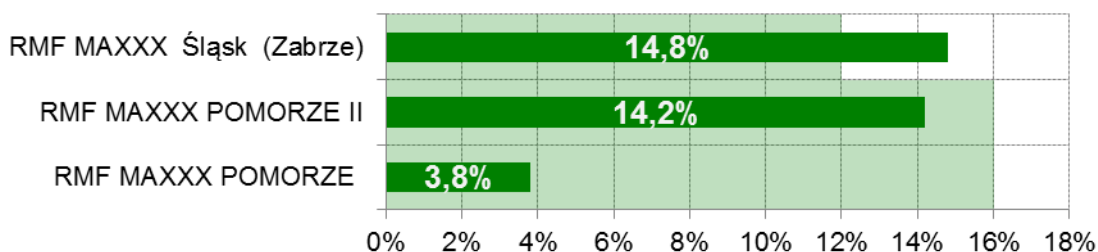
Tab. nr 7. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy Eurozet: Planeta FM i Radio Plus.

3.5. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy RMF

W latach 2009- 2011 skontrolowano 3 programy należące do grupy RMF MAXXX, w tym dwukrotnie program RMF MAXXX Pomorze. Wyniki kontroli wykazały, że w programie RMF MAXXX Śląsk oraz RMF MAXXX Pomorze (w drugiej próbie) audycje dotyczące lokalności stanowiły wysoki odsetek ogółu programu- około 14,5%. Pomimo zwiększenia udziału tematyki lokalnej program RMF MAXXX Pomorze nadal nie realizował koncesji w omawianym zakresie, gdyż zgodnie z jej zapisem powinien nadawać w programie nie mniej niż 16% tematyki lokalnej w porze dziennej.

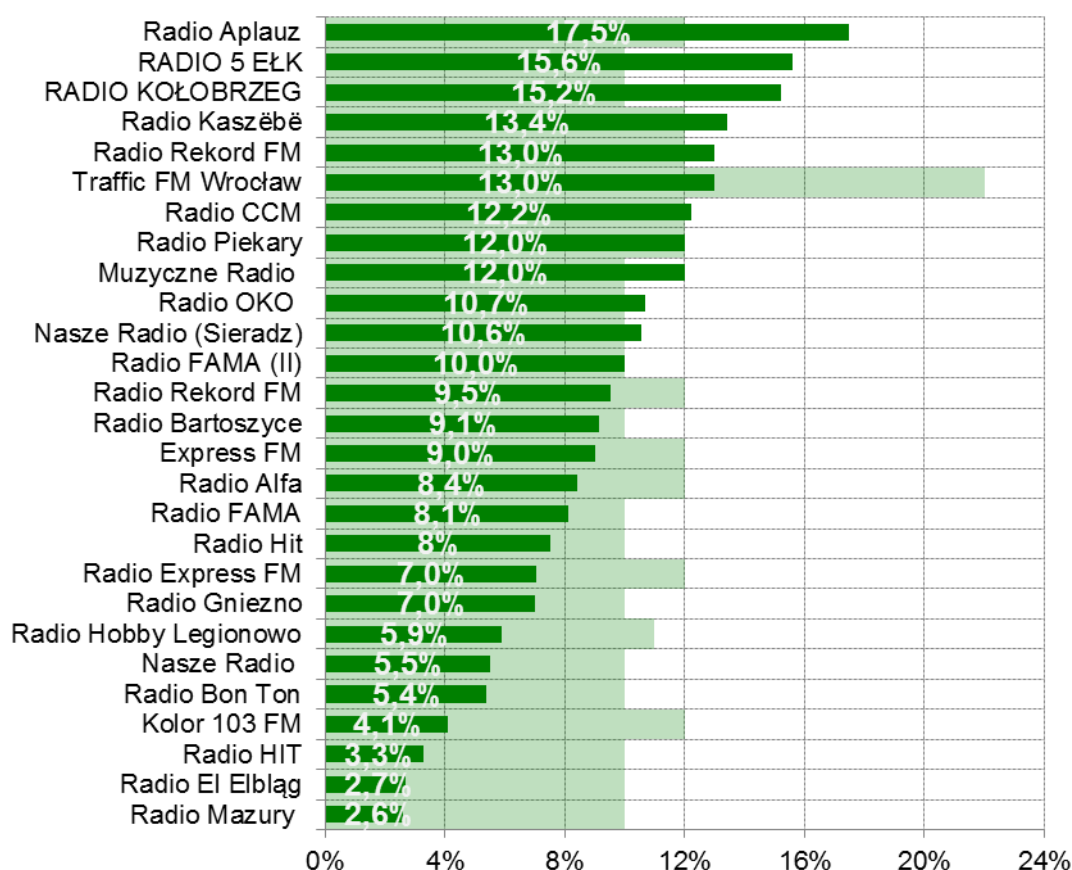
Tab. nr 8. Realizacja tematyki lokalnej w programach z grupy RMF

3.6. Realizacja tematyki lokalnej w programach niezależnych.

Spośród 27 monitorowanych programów nadających program niezależnie 11 (40%) realizowało koncesję w zakresie udziału w programie tematyki lokalnej. Wśród nich znalazły się programy, w których w latach 2009- 2011 odnotowano jej największy odsetek: Radio Aplauz (z Wrocławia)- 17,5%, Radio 5 Ełk- 15,6% oraz Radio Kołobrzeg- 15,2%. Bliskie realizacji koncesji (nadawały o1 pkt. proc. mniej niż stanowiła koncesja) były Radio Rekord FM (9,5%), Radio Bartoszyce (9,1%), Radio Express FM (9%). Koncesje w sposób rażący (nadawały 3- krotnie mniej tematyki programu niż wymagają ich koncesje) naruszały programy: Radio Mazury, Radio El Elbląg, Radio Hit (odpowiednio 2,6%, 2,7% oraz 3,3% wobec 10% wymaganych w koncesji) oraz radio Kolor 103 FM- 4,1% -wobec 12%.) Ponowna kontrola Radia Hit wykazała, że zwiększył on udział w programie tematyki lokalnej, do 8%. Koncesji nie realizował również program Traffic FM Wrocław, który w monitorowanym okresie nadawał 13% tematyki lokalnej. Pomimo ponadprzeciętnego, w porównaniu z innymi stacjami niezależnymi udziału tematyki lokalnej, nie osiągnął wymaganego w koncesji poziomu 22%.

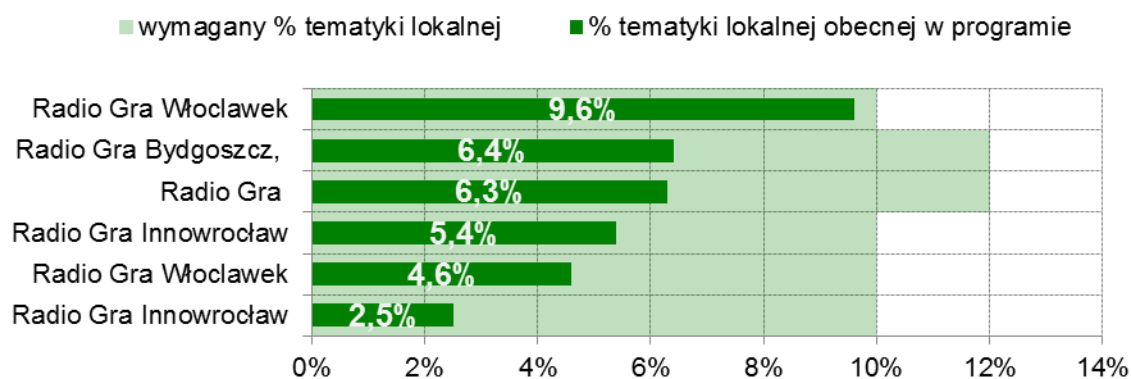
Tab. nr 9. Realizacja tematyki lokalnej w programach niezależnych

3.7. Realizacja tematyki lokalnej w programach niezależnych, nadających pod wspólnym brandem Gra.

Żaden z monitorowanych programów „sieci” Gra nie realizował koncesji w omawianym zakresie. Średnio w programach nadawano 5% mniej tematyki lokalnej niż minimum określone w koncesji, były to najgorsze wyniki ze wszystkich wyżej omawianych grup.

Tab. nr 10. Realizacja tematyki lokalnej w programach niezależnych nadających pod wspólnym brandem Gra.

Tab. nr 11. Zestawienie danych dotyczących programów objętych kontrolą.

sieć	charakter programu	wymagany % tematyki lokalnej	liczba monitoringów	średnio % tematyki lokalnej	średnio "nadwyżka" tematyki lokalnej
ESKA (Time)	muzyczny	5-6%	9	6,6%	1,1%
	uniwersalny	10-12%	13	10,3%	0,0%
WAWA	muzyczny	2-6%	4	5,6%	0,4%
Złote Przeboje (Agora)	muzyczny	5-6%	10	6,3%	1,3%
	uniwersalny	10-12%	5	12,0%	0,4%
ROXY (Agora)	kulturalno-muzyczny	2%	5	2,1%	0,1%
Planeta	młodzieżowy -uniwersalny	2%	1	2,4%	0,4%
	uniwersalny	10-12%	7	12,1%	1,5%
Plus Toruń	uniwersalny	10%	1	12,2%	2,2%
RMF MAXXX	uniwersalny	16%	3	10,9%	-3,7%
niezależne	uniwersalny	10-12%	26	9,3%	-2,0%
Gra	uniwersalny	10-12%	6	5,8%	-4,9%

4. Struktura gatunkowa części programu dotyczącego tematyki lokalnej.

We wszystkich monitorowanych programach tematyka lokalna realizowana była głównie przez audycje informacyjne i informacyjno - publicystyczne. Na audycje informacyjne składały się zazwyczaj serwisy, informatory użytkowe (prognoza pogody, informacje drogowe), informatory kulturalne. W programach działających niezależnie nadawano również niekiedy giełdę pracy, przeglądy prasy lokalnej oraz inne ogłoszenia dotyczące miasta nadawania.

Tematyka lokalna w programach sieciowych realizowana była niemal wyłącznie przez audycje informacyjne i publicystyczne, bardzo rzadko były one wzbogacane o inne gatunki.

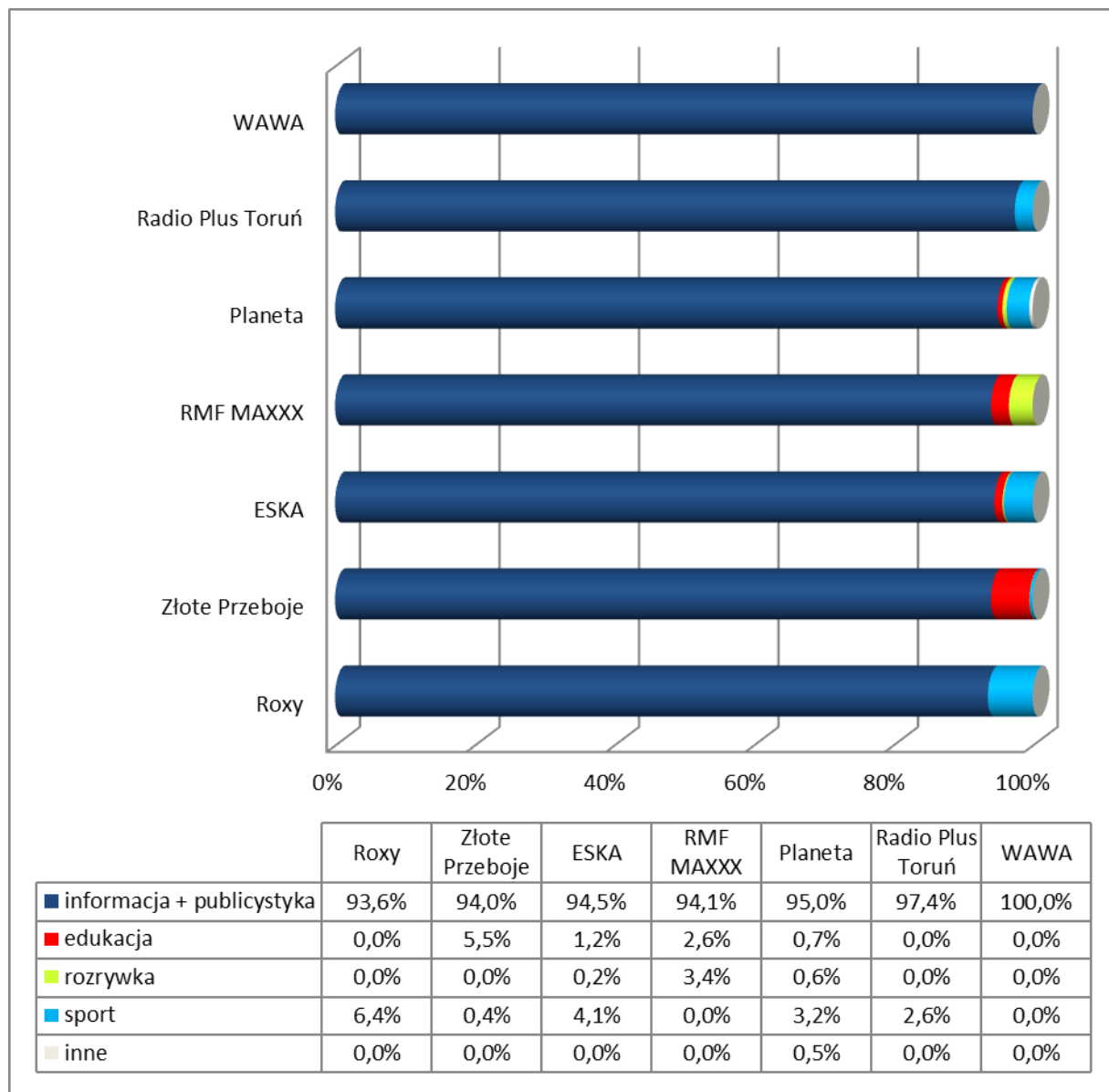
W programach nadających w grupach „Roxy FM”, „ESKA”, „Planeta” odnotowano odpowiednio 6%, 4% oraz 3% audycji dotyczących sportu lokalnego. Były to zazwyczaj informacje o lokalnych drużynach sportowych zawarte w serwisach dotyczących ogólnych wydarzeń w regionie, nie stanowiły odrębnych audycji.

Audycje edukacyjne stanowiły 6% części programu dotyczącego tematyki lokalnej w programach Złote Przeboje, 3% w RMF MAXXX, 1% w Planetach oraz Radiu ESKA.

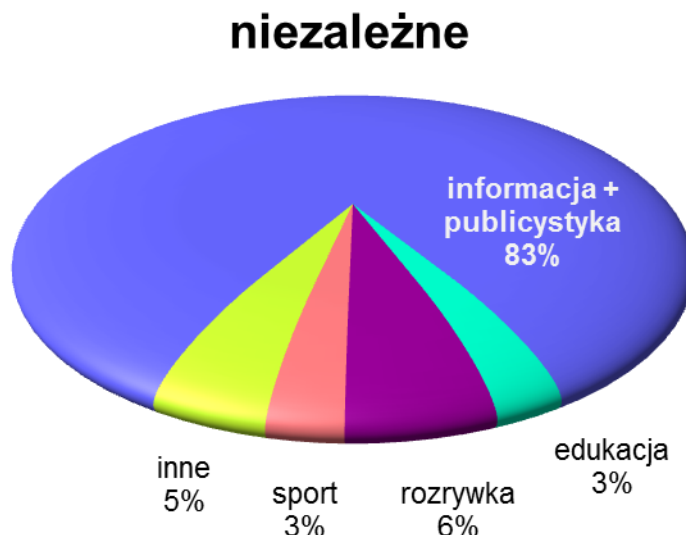
W programach Złote przeboje audycje edukacyjne wystąpiły wyłącznie w programie Złote Przeboje O’Le 92,8 FM, była to jedna audycja zawierająca reportaże historyczno-etnograficzne dotyczące Opola i jego bezpośrednich okolic oraz inne poszerzone informacje o osobach żyjących i tworzących w Opolu. Audycja nadawana była w monitorowanym tygodniu od poniedziałku do piątku o godz. 21.00, przy czym wydania z czwartku i piątku były powtórkami reportaży z początku tygodnia – zajęły łącznie 4 godz. 45 min. (wydania premierowe 2 godz. 51 min.). W programie RMF MAXXX Śląsk część programu o charakterze edukacyjno- poradniczym nadano w ramach porannego bloku lokalnego „O Śląsku”. Były to wywiady przeprowadzane m.in. z ekspertami oraz specjalistami ze śląskich uczelni, banków. Audycje edukacyjne w grupie programów nadających pod wspólnym brandem Planeta wystąpiły wyłącznie w programie „Planeta Olsztyn” – była to jedna audycja: „Olsztyn w pigułce”, nadawana w dni powszednie o godz. 12.30 i powtarzana w tym samym dniu o godz. 14.30. Audycja w sposób problemowy i zwięzły prezentowała historię miasta. Pozycje edukacyjne w sieci ESKA były obecne wyłącznie w programie Radio ESKA Ława w ramach magazynów informacyjno- publicystycznych, nie stanowiły osobnej audycji. Były to wywiady z osobami ważnymi dla danego regionu, które opowiadały o historii miasta. Podsumowując, audycje edukacyjne nie stanowiły osobnej pozycji w ramówkach stacji nadających w ww. grupach programowych, występowały sporadycznie.

W programach z grupy RMF MAXXX oraz Planeta nadawano audycje o charakterze rozrywkowym. W programie RMF MAXXX Pomorze w obu monitoringach były to lokalne koncerty życzeń „Muza pod Waszym nadzorem”. Można domniemywać, że były to audycje cykliczne w ramówce tego nadawcy, łącznie stanowiły 3% tematyki lokalnej nadawanej w programach RMF MAXXX. W programach Planeta Katowice oraz Planeta Poznań nadawano konkursy oraz pozdrowienia na antenie o charakterze lokalnym, łącznie zajęły one 1% programu poświęconego tematyce lokalnej. Szczegółowe dane zawiera poniżej przedstawiony diagram wraz z tabelą:

Tab.nr 12. Struktura gatunkowa audycji dotyczących lokalności w poszczególnych grupach programowych:

Tab. nr 13. Struktura gatunkowa audycji dotyczących lokalności w programach niezależnych.

Jak wynika z powyższych zestawień, programy nadające niezależnie mają znacznie bardziej zróżnicowaną strukturę gatunkową wśród audycji realizujących tematykę lokalną.

Struktura gatunkowa każdego z kontrolowanych programów była inna, dlatego poniżej zostaną przedstawione najciekawsze oraz najróżnorodniejsze programy spośród monitorowanych w latach 2009- 2011.

Radio Kołobrzeg – program monitorowany w 2011 roku, posiadał bardzo rozbudowaną warstwę słowną (26,5%) z czego 15,2% tygodniowego czasu nadawania dotyczyło tematyki lokalnej. Lokalność realizowana była głównie przez rozmowy z regionalnymi animatorami życia społecznego i relacje reporterskie z ważnych wydarzeń w okolicy. Nadawano również transmisje oraz relacje z miejscowych wydarzeń sportowych oraz, co ciekawe, audycję z gatunku literacko- udratyzowanego- rzadko dziś spotykanego w komercyjnych programach radiowych. Były to transmisje z konkursów recytatorskich odbywających się w Kołobrzegu. Lokalność realizowana była również poprzez audycje kontaktowe typu koncert życzeń. Warto dodać, że większość audycji słownych dotycząca tematyki lokalnej nadawana była w ciągu dnia, w porach najwyższej słuchalności radiowej.

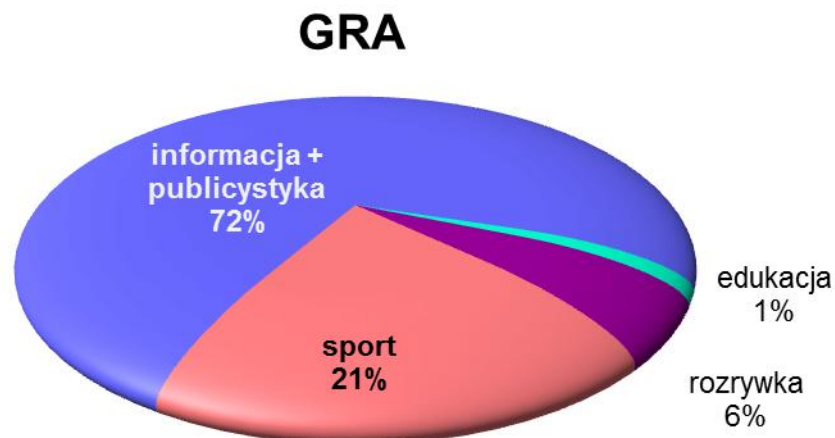
Radio Kaszëbë- w programie nadawano szereg audycji adresowany do Kaszubów, audycje często prowadzone były w języku kaszubskim.

Tematyka lokalna realizowana była przez bogatą ofertę audycji informacyjnych np.: „*Klëka*” (*Wiadomości*), „*Wiodro*” – prognoza pogody dla Kaszub, „*Na gburstwie*” - *magazyn rolniczy* *Przezyrk gazetów (Przegląd prasy)*, *Rëbacczi wiodro* – rybacka prognoza pogody. Poza audycjami informacyjnymi tematyka lokalna realizowana była poprzez audycje publicystyczne („*Na Widniku Kaszëbë*”- rozmowy ze słuchaczami oraz gośćmi zaproszonymi do studia o problemach lokalnych), edukacyjne (*Słowo na dziś* – tłumaczenia wybranych słów kaszubskich), rozrywkowe (konkursy, koncerty życzeń, pozdrowienia na antenie słuchaczy), religijne (ewangelie z komentarzem lokalnych księży), dla dzieci i młodzieży. Należy również wspomnieć, że radio nie tylko promowało kulturę kaszubską poprzez audycje słowne, ale również poprzez prezentację muzyki regionalnej, która łącznie w monitorowanym programie zajęła 10% pory dziennej.

Radio CCM – ostatnia szerzej omówiona stacja została wybrana również ze względu na określonego odbiorcę do którego jest skierowana. Oprócz standardowych dla programów niezależnych audycji dotyczących tematyki lokalnej (informacyjno- publicystycznych, rozrywkowych oraz sportowych) nadawano codziennie dwugodzinną audycję o tematyce religijnej adresowaną do wiernych Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego. Był to magazyn zawierający zarówno czytania ewangeliczne na każdy dzień, jak też kolejne odcinki powieści religijnej, rozmowy z osobami dotkniętymi uzależnieniami; z lokalnymi twórcami o roli Boga w ich życiu i twórczości. W audycji nadawano także piosenki o tematyce religijnej oraz utwory muzyki klasycznej. Należy podkreślić, że magazyn ten nadawany w paśmie wysokiej słuchalności w godz. 18.00- 20.00. Jest to jedyny taki program o charakterze uniwersalnym w kraju, który poświęca tak wiele czasu antenowego mniejszości wyznaniowej.³

³ duże skupiska wyznaniowe Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego znajdują się na terenie nadania programu

Tab. nr 14 Struktura gatunkowa audycji dotyczących lokalności w programach nadających pod wspólnym brandem Gra.

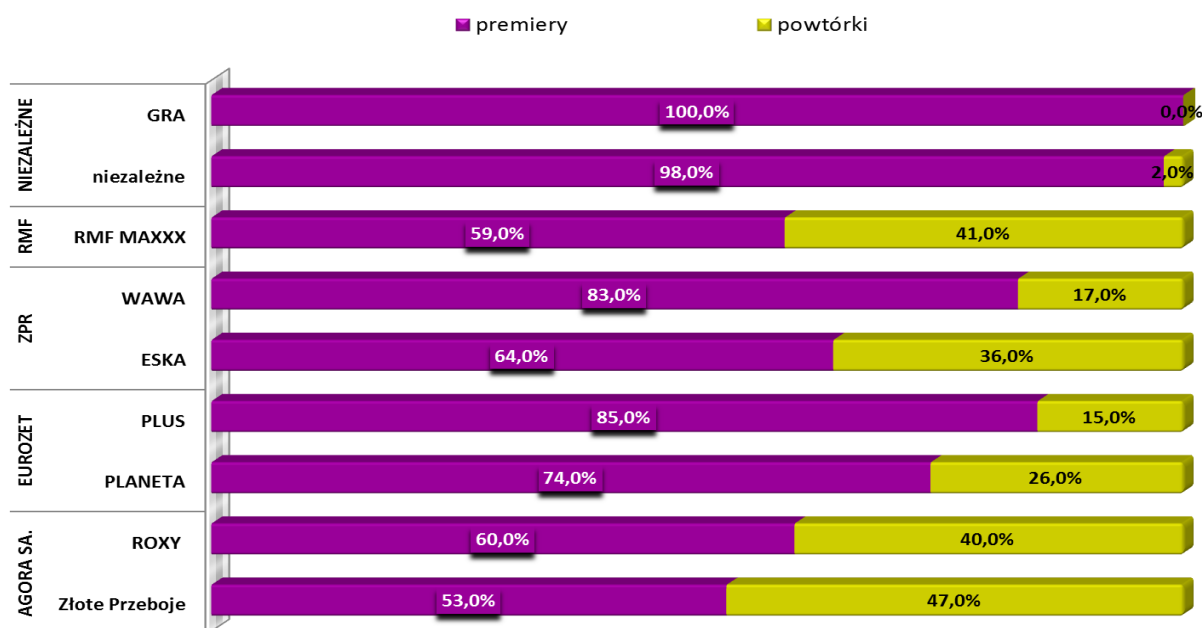

Programy nadające pod wspólnym brandem „Gra” mają bardziej zróżnicowaną strukturę gatunkową wśród audycji dotyczących lokalności od programów nadających w pozostałych sieciach kapitałowo- programowych. Oprócz standardowej oferty audycji informacyjno- publicystycznych nadawały również retransmisje wydarzeń sportowych, które stanowiły 21% ogółu treści o tematyce lokalnej, szereg konkursów, audycji kontaktowych oraz edukacyjno- poradniczych o charakterze lokalnym.

5. Pory tygodnia, w których były nadawane audycje dotyczące lokalności. Udział w audycjach dotyczących lokalności materiałów premierowych i powtórkowych.

Analizując komercyjne programy radiowe zawierające tematykę lokalną w latach 2009- 2011 wykryto prawidłowości wśród programów nadających w określonych grupach kapitałowych dotyczące pory dnia/ tygodnia, kiedy najczęściej nadawane są audycje o tematyce lokalnej. Najczęściej audycje realizujące koncesję w zakresie lokalności emitowano we wczesnych godzinach porannych, głównie w dni weekendowe. Kolejny etap analizy wykazał, że audycje te były powtórkami audycji nadawanych w tygodniu i stanowiły one wysoki odsetek całości tematyki lokalnej w poszczególnych programach. Wyniki porównania monitorowanych programów pod tym kątem obrazuje poniższa tabela:

Tab. nr 15 Udział powtórek w audycjach i przekazach poświęconych problematyce lokalnej.

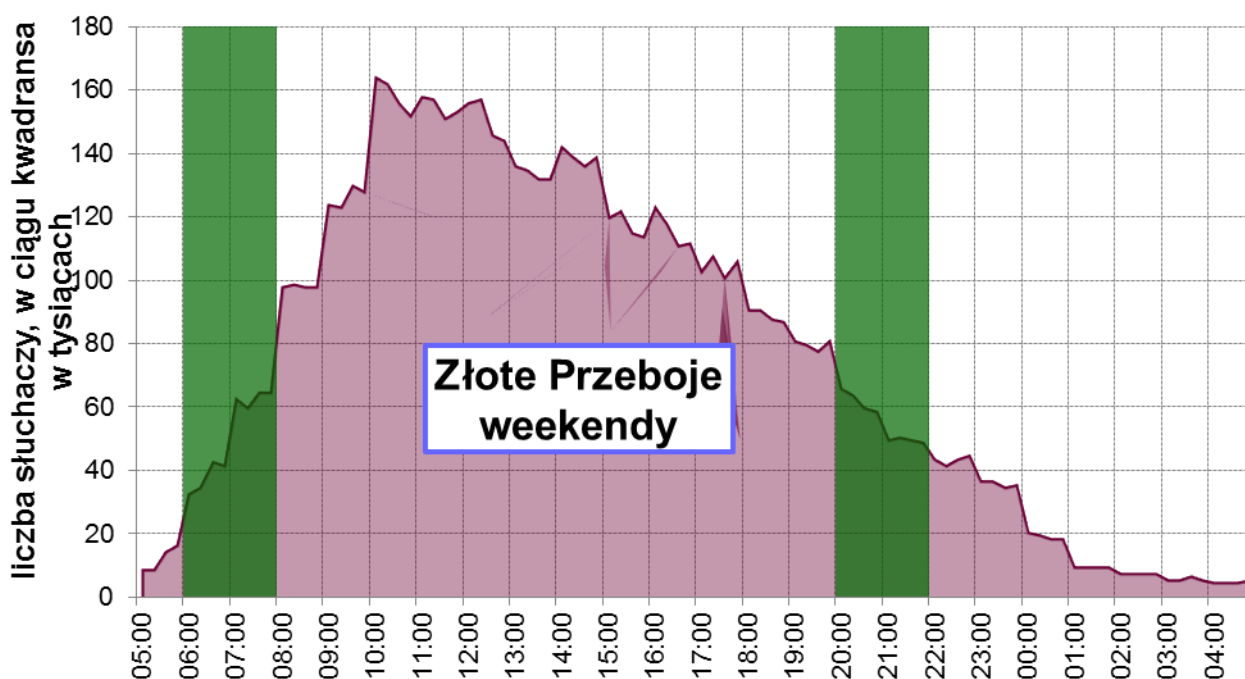

Jak wynika z powyższego zestawienia, materiały powtórkowe stanowią znaczną część tematyki lokalnej w programach nadających w grupach Agora (niemal połowa audycji realizujących koncesję w tym zakresie), RMF FM (41%) oraz ESKA (36%).

Najwięcej powtórek spośród wszystkich monitorowanych programów odnotowano w rozgłośni należącej do Agory: Radio Blue FM 103,4 FM. Na 15 godz. 15 min. nadawanego programu o tematyce lokalnej aż 11 godz. (72%) stanowiły powtórki.

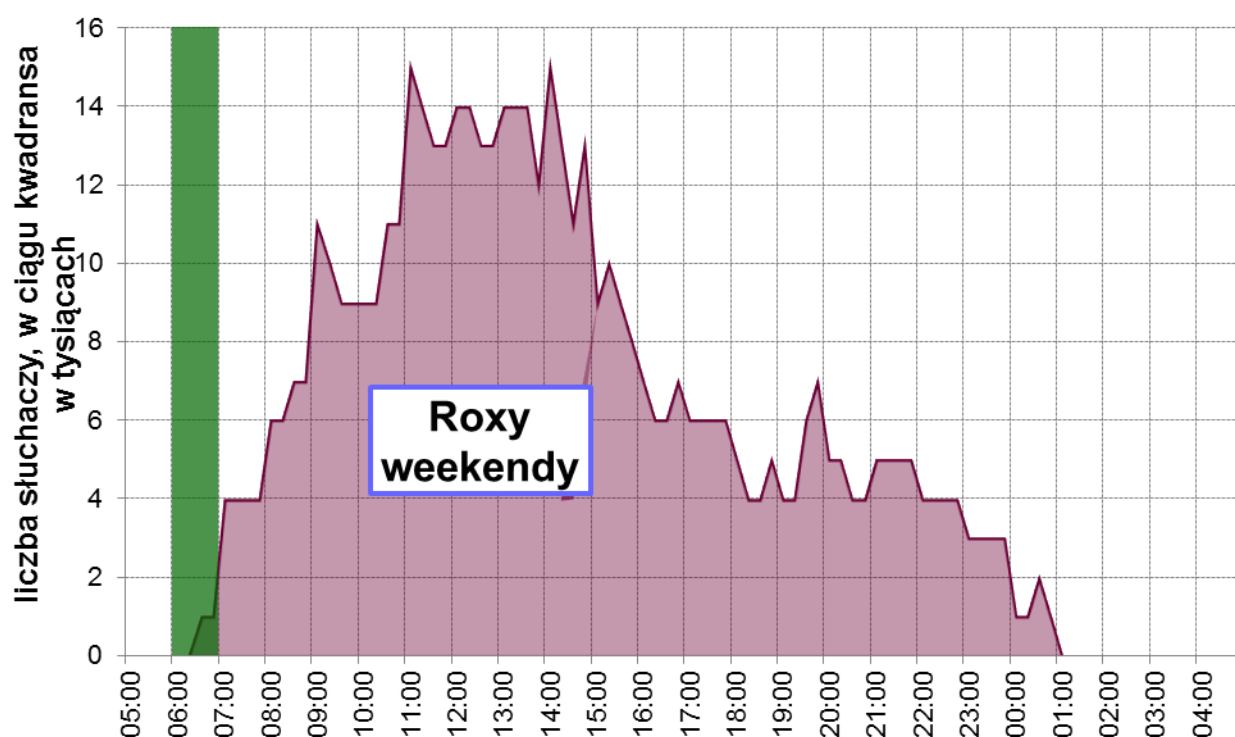
W programach nadających pod wspólnym brandem „Złote przeboje” udział w programie audycji powtórkowych zależał od charakteru nadawanego programu. Najwięcej powtórek odnotowano w programach uniwersalnych, które mają wyższe wymagania dotyczące udziału w programie tematyki lokalnej. Największy odsetek powtórek odnotowano w programach Złote Przeboje Puls 95,6 FM- oraz Złote Przeboje RES 95,7 FM (Rzeszów), stanowiły one 60% nadawanego programu. Audycje dotyczące tematyki lokalnej nadawane były głównie w weekendy w sobotę w godz. 6.00- 8.00, z czego materiał z godz. 6.00- 7.00 był kolejno powtarzany o godz. 7.00- 8.00 oraz w niedzielę, dwukrotnie w paśmie godz. 20.00- 22.00. Jak wynika z danych dostarczonych przez SMG/KRC Millward Brown z 4 kwartału 2011 roku, są to w programach „Złote Przeboje” pory stosunkowo niskiej słuchalności (maksymalnie 60 tys. słuchaczy, kiedy w porach najwyższej słuchalności programu słucha nawet 160 tysięcy osób).

Tab. nr 16 Dzienny rozkład słuchalności – w porze dnia, w której najczęściej nadawane są audycje dotyczące tematyki lokalnej – Złote przeboje.

Programy nadające pod wspólnym brandem „Roxy FM”, pomimo tego, że mają obowiązki dotyczące obecności w programie tematyki lokalnej na zaledwie 2% poziomie, również nadają stosunkowo dużo powtórek. Średnio powtórki stanowią 1 godzinę w porze dziennej tygodniowego czasu nadawania, co stanowi 40% całości tematyki lokalnej w programie.

Tab. nr 17 Dzienny rozkład słuchalności – w porze dnia, w której najczęściej nadawane są audycje dotyczące tematyki lokalnej – Roxy FM

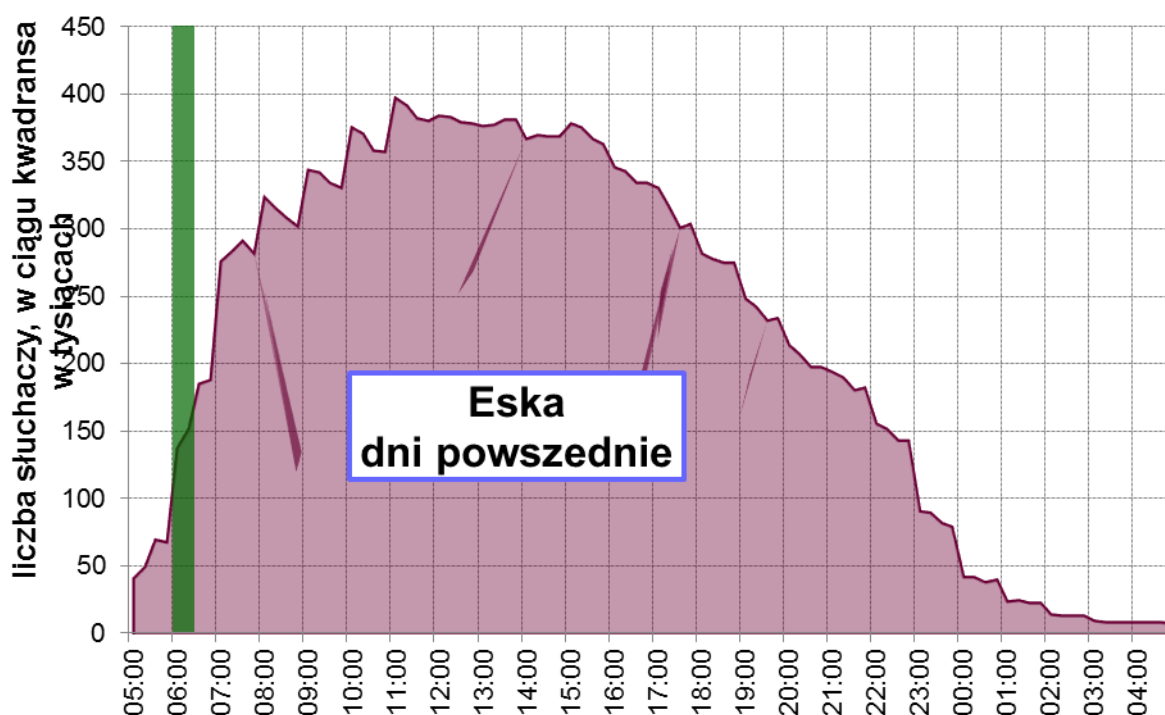
Tematyka lokalna nadawana była głównie w dni weekendowe w paśmie godz. 6.00- 7.00. Jak wynika z dziennego rozkładu słuchalności są to pory w programach Roxy FM o niemal zerowej słuchalności.

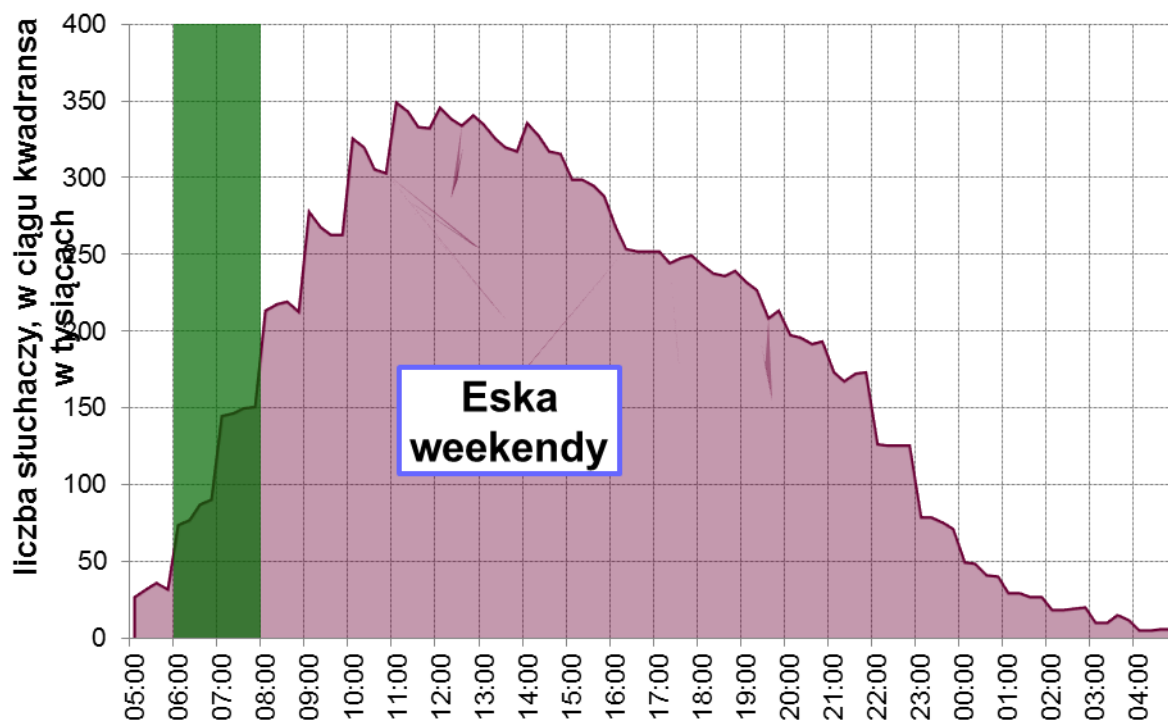
Powtórki stanowiły duży udział tematyki lokalnej również w programach nadających pod wspólnym brandem „ESKA”. W stacjach o charakterze uniwersalnym nadawano ok. 5-6 godzin audycji powtórkowych, co stanowiło 44% ogółu tematyki lokalnej (w programach Radio ESKA Zamość oraz Radio ESKA Starachowice powtórki zajmowały ponad połowę czasu poświęconego na audycje dotyczące miejscowości nadawania). W „Eskach” wyspecjalizowanych – muzycznych nadawano około 2 godz. audycji powtórkowych dotyczących lokalności, co stanowiło średnio 28% ogółu audycji poświęconych tematyce lokalnej.

Audycje o tematyce lokalnej nadawane były głównie w dni powszednie o godz. 6.00-6.30, następnie, w formie niezmienionej, powtarzane w blokach weekendowych w godz. 6.00-8.00. Jak wynika z Tab. nr 17, są to pory stosunkowo niskiej słuchalności w porównaniu do reszty dnia. W skali kraju statystycznie mowa tu o 150 tysiącach słuchaczy, podczas gdy w szczytowych godzinach nadawania programu (godz. 11.00-14.00) Radia ESKA słucha około 400 tysięcy ludzi (w weekendy - 350 tysięcy).

Szczegółowe dane na temat słuchalności programów ESKa zawierają poniższe wykresy:

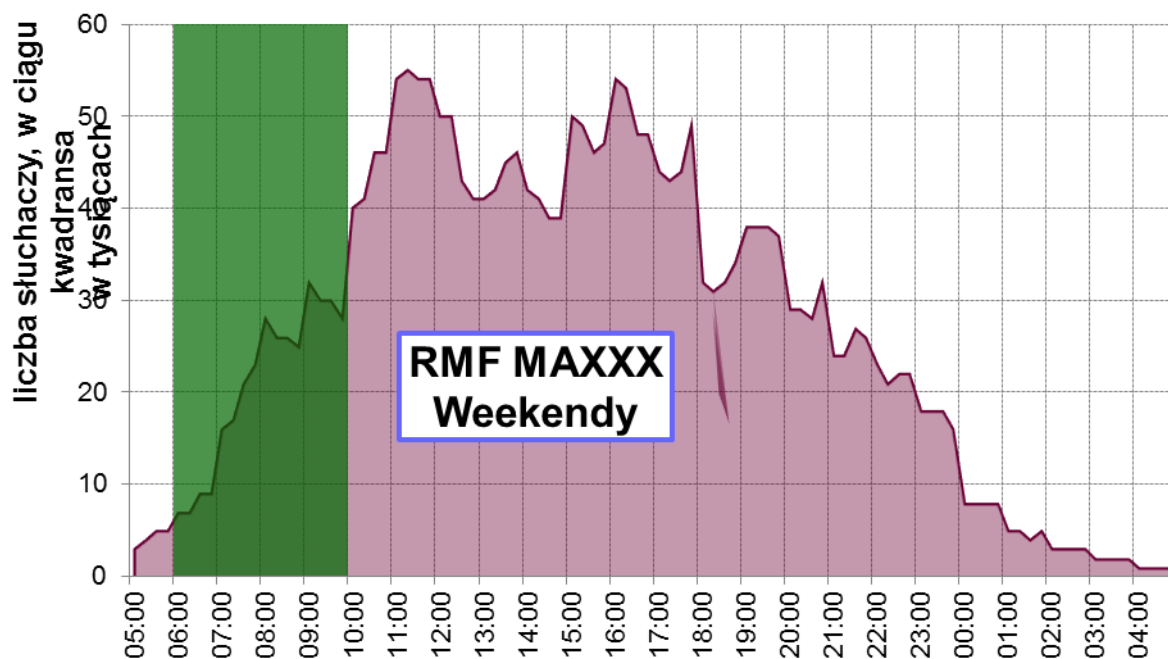
Tab. nr 19. Dzienny rozkład słuchalności – w porze dnia, w której najczęściej nadawane są audycje dotyczące tematyki lokalnej – Radio ESKA

W dwóch programach nadających w grupie RMF: RMF MAXXX Zabrze oraz RMF MAXXX Pomorze również zaobserwowano prawidłowości w zakresie obecności w programach audycji o tematyce lokalnej o określonych porach:

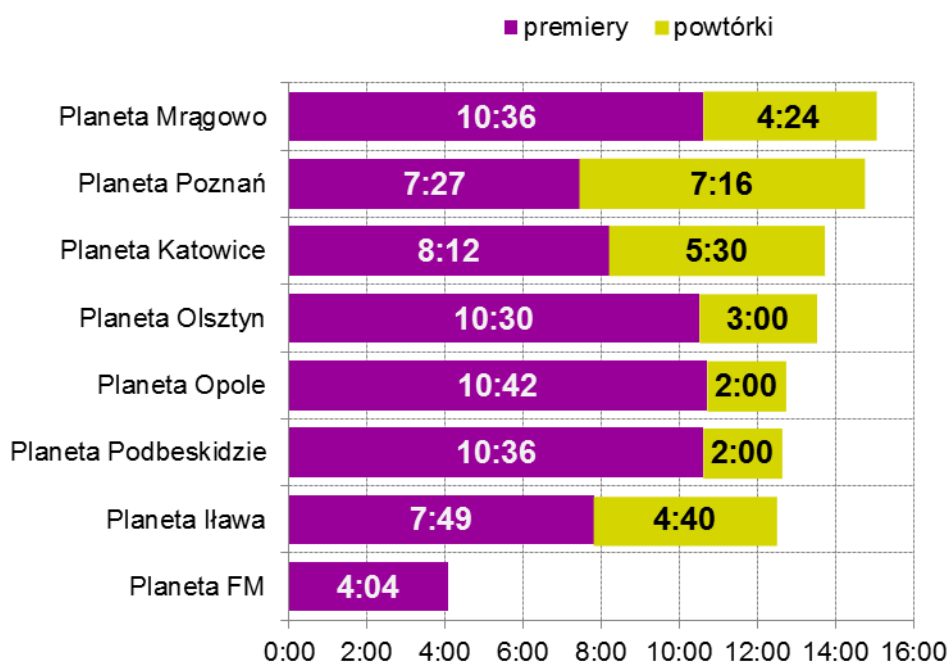
Tab. nr 20. Dzienny rozkład słuchalności – w porze dnia, w której najczęściej nadawane są audycje dotyczące lokalności – programy RMF MAXXX.

Jak wynika z powyższej tabeli, audycje dotyczące lokalności nadawane były głównie w sobotę oraz niedzielę w godz. 6.00 – 10.00, średnio stanowiły 50% ogółu tematyki lokalnej w programie. Były to powtórki materiałów nadawanych w dni powszednie w godz. 6.00-7.00. W dni weekendowe średnia słuchalność dla programu RMF MAXXX w skali całego kraju rośnie od poziomu 5 tys słuchaczy o godz. 6.00 do 30 tys o godz. 10.00. W porównaniu do godzin szczytu (11.00 – 18.00), w których programów z grupy RMF MAXXX słucha nawet 55 tys słuchaczy, nie są to pory wysokiej słuchalności.

W stacjach nadających pod wspólnym brandem „Planeta” poszczególne programy różnią się od siebie ilością nadawanych materiałów powtórkowych w części programu poświęconego tematyce lokalnej. Trudno jest również jednoznacznie wyodrębnić stałe pory, w których są nadawane audycje dotyczące lokalności.

Tab. nr 21. Udział powtórek w audycjach poświęconych problematyce lokalnej: w programach Planeta.

Średnio 26% programu poświęconego tematyce lokalnej stanowiły powtórki audycji nadawanych w tygodniu, jednak poszczególne stacje różniły się w tym zakresie. W programie Planeta Poznań tematyka lokalna w połowie była realizowana przez retransmisje audycji, natomiast w programach Planeta Opole i Planeta Podbeskidzie nadawano w tygodniu tylko 2 godziny lokalnych audycji, co stanowiło zaledwie 15% programu realizującego koncesję w tym zakresie.

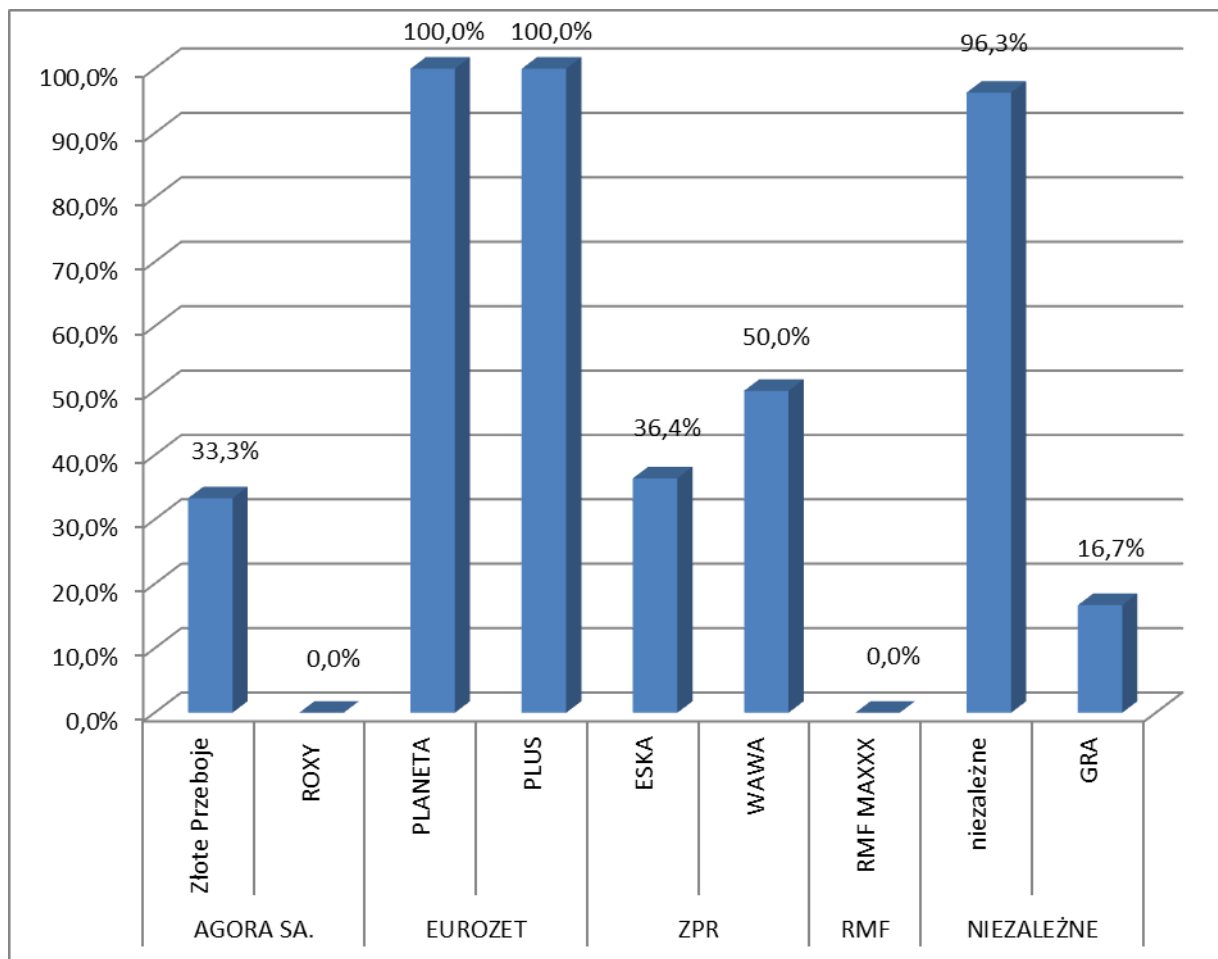
W programach nadających niezależnie w tym pod wspólnym brandem „Gra” niemal całość (98%) materiału dotyczącego lokalności nadawana była premierowo. Materiały powtórkowe występowały sporadycznie i stanowiły znikomy procent ogółu tematyki lokalnej w programie. Odnotowano je w: Radiu Aplauz (6 godz. na 21 godz. poświęconych tematyce lokalnej), Radiu Kołobrzeg (3 godz.), Radiu Oko (50 min.), Radiu Hit (45 min.).

6. Oznaczanie programu na antenie

Zgodnie z koncesją, każdy z programów powinien być oznaczany na antenie w określony sposób. Nazwa programu podkreśla autonomiczność danej rozgłośni, utożsamia program z obszarem jego nadawania, jest informacją dla lokalnego słuchacza jakiego programu słucha. Wszelkie modyfikacje wprowadzane przez nadawców polegające na pomijaniu na antenie istotnych elementów nazwy programu (np. nazwy miejscowości i/lub częstotliwości), używanie nazwy wspólnej dla grupy, KRRiT uznaje za **niezgodne z koncesją**. Łącznie uchybień w tym zakresie stwierdzono w 50 z 91 analizowanych programów (55%). Najczęściej niezgodnie z koncesją oznaczano programy działające w grupach „ESKA”, „Złote Przeboje”, „RMF MAXXX”, „Roxy FM”, „Gra”. W stacjach nadających pod brandem „Złote Przeboje” oraz „ESKA” zaledwie jedna trzecia programów oznaczana była nazwą zgodną z koncesją. W przypadku stacji z brandu „Gra” tylko 1 na 6 programów (16%) oznaczany był prawidłowo. **Żaden program „RMF MAXXX” oraz „Roxy FM” nie realizował tego punktu koncesji.**

Nazewnictwa zgodnego z wymogiem koncesji, używały wszystkie programy nadające w grupie „Eurozet”, czyli 8 programów Planeta, 1 program „Radio Plus” oraz niemal wszystkie programy nadające niezależnie. Tylko 1 program na 27 badanych („RADIO 5 EŁK”) używał najczęściej nazwy pozbawionej miasta nadawania, czyli „Radio 5”.

Tab. nr 22. Odsetek programów, w których podawano na antenie najczęściej nazwę zgodną z koncesją.

7. Podsumowanie, wnioski końcowe.

Podsumowując informacje zebrane w powyższych rozdziałach można zauważyć następujące prawidłowości:

1. W programach nadawców działających w grupach kapitałowo- programowych stwierdzono większy udział audycji i innych przekazów dotyczących lokalności niż w programach nadawców działających niezależnie oraz częściej realizowały one warunki koncesji w zakresie obecności w programie tematyki lokalnej.
2. Audycje dotyczące lokalności nadawane w programach nadawców działających w grupach kapitałowych są mało różnorodne gatunkowo, są to głównie magazyny informacyjno- publicystyczne.

3. W programach Złote Przeboje, Radio ESKA, RMF MAXXX, Roxy FM wymogi koncesyjne dotyczące tematyki lokalnej realizowane były w dużej mierze przez materiały powtórkowe, które nadawano w godzinach niskiej słuchalności, głównie we wczesnych pasmach porannych w dni weekendowe.
4. Audycje dotyczące lokalności nadawane w programach nadawców niezależnych są bardziej różnorodne gatunkowo, nadawane są stosunkowo równomiernie przez całą dobę i tydzień, nie zawierają - poza nielicznymi wyjątkami - powtórek.
5. W programach nadawców działających w sieciach pod wspólnym brandem zamiast oznaczenia programu nazwą określoną w koncesji, zazwyczaj stosowana jest nazwa „brandu” z pominięciem części nazwy, która utożsamia program z obszarem nadawania (nazwa miasta, częstotliwość). Wyjątkiem są programy działające w grupie programów Planeta.

opracował: Michał Wiśniewski

tabele, wykresy opracowali: Monika Trochimeczuk, Michał Wiśniewski